

نقش «هسته کارآفرینی» در توسعه کارآفرینی برای رشته زبان و ادبیات عربی (بررسی هسته کارآفرینی گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه شیراز)

یوسف نظری^{۱*}، حسین کیانی^۲

۱. استادیار گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه شیراز

۲. دانشیار گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه شیراز

تاریخ دریافت: ۹۳/۱۱/۰۶ تاریخ پذیرش: ۹۵/۰۶/۱۱

چکیده

دانش، مهارت، و نگرش سه موضوع اساسی در گسترش کارآفرینی است. این سه موضوع نقش فراوانی در توسعه کارآفرینی در رشته‌های غیر علوم انسانی داشته‌اند، اما در علوم انسانی نیاز به بازنگری اساسی دارند. در رشته زبان و ادبیات عربی نیز باید دانش کارآفرینی، مهارت آن و نیز نگرش استادان و دانشجویان مورد بازنگری اساسی قرار گیرد. این پژوهش پس از آسیب‌شناسی حوزه کسب‌وکار رشته زبان و ادبیات عربی، در پی یافتن راهکاری برای به فعل رساندن توان کسب‌وکار در این رشته انجام شد و در نهایت منجر به تشکیل هسته کارآفرینی در بخش زبان و ادبیات عربی دانشگاه شیراز گردید. هسته کارآفرینی دانشگاه شیراز در سال ۱۳۸۹ به صورت آزمایشی تشکیل شد و دستورالعمل اجرایی آن تدوین گردید. این تجربه نشان داد برای فعال کردن کارآفرینی در این رشته می‌بایست در سرفصل‌های درسی به این موضوع توجه شود و نیز نگرش دانشجویان و استادان به مسئله تغییر کند تا زمینه ایجاد کسب‌وکارهای جدید فراهم گردد.

کلیدواژه‌ها: کارآفرینی؛ طرح هسته کارآفرینی؛ دانشگاه شیراز؛ رشته زبان و ادبیات عربی.

مقدمه

کارآفرینی یعنی توانایی انجام دادن و به نتیجه رساندن ایده و طرح یک کسب و کار به رغم تمام مشکلات پیش رو مانند اطلاعات و امکانات کم، هموار نبودن راه، روشن نبودن نتیجه و...؛ کارآفرین می داند که می توان از حداقل ها به درستی استفاده کرد، با ناملایمات جنگید، از دیگران یاری طلبید و با پشتکار موفق شد.

امروزه کارآفرینی یکی از اساسی ترین راهکارهای توسعه و پیشرفت هر جامعه ای است. با توجه به شرایط اقتصادی، اقلیمی و بین المللی کشور توجه به کارآفرینی امری بسیار ضروری است. صاحب نظران عرصه کارآفرینی بر این باورند که با توجه به شرایط اقتصادی حاکم بر جهان نباید بر ذخایر و ثروت هایی همچون نفت تکیه کرد، بلکه هر دانشی باید در پی ایجاد محیط های کسب و کار خاص خود باشد.

در این میان رشته های علوم انسانی نیز می بایست برای ایجاد کسب و کار به کارآفرینی توجه فراوان داشته باشند؛ زیرا انتظار نمی رود جمعیت فراوانی که در این رشته ها تحصیل می نمایند برای گذران زندگی خود چشم به دستان محدود تخصص هایی بدوزند که در امر کارآفرینی پیشتاز بوده و هستند. در این میان رشته زبان و ادبیات عربی نیز با نزدیک به ۴۰ گروه آموزشی در سطح کشور و تعداد چشمگیری دانشجوی و دانش آموخته از این مسئله گریزی ندارد.

بر این اساس، این پژوهش در پی پاسخ دادن به این پرسش هاست:

□ به منظور عملیاتی ساختن و به فعل رساندن بسترهای کسب و کار رشته زبان و ادبیات

عربی چه قدم هایی می توان برداشت؟

□ نقش هسته های کارآفرینی در ایجاد کسب و کار در رشته زبان و ادبیات عربی چیست و

چگونه می توان از این ظرفیت برای کارآفرینی در رشته بهره برد؟

برای یافتن پاسخ این پرسش ها در یک طرح آزمایشی، هسته کارآفرینی در بخش زبان و ادبیات عربی دانشگاه شیراز تشکیل و تمام زمینه ها و فرصت های خرد کارآفرینی که به صورت بالقوه در استان فارس و شهر شیراز برای رشته زبان و ادبیات عربی حائز اهمیت

نقش «هسته کارآفرینی» در توسعه کارآفرینی برای رشته زبان و ادبیات عربی... یوسف نظری، حسین کیانی

بود، استخراج شد. سپس به صورت آزمایشی در دو حوزه ترجمه پایگاه‌های اطلاعاتی و پژوهش در حوزه طب و داروسازی سنتی این طرح انجام شد. این پژوهش با هدف یافتن راهکاری برای ایجاد کسب و کار در رشته زبان و ادبیات عربی و ارائه مدل ایجاد هسته کارآفرینی در گروه‌های آموزشی زبان و ادبیات عربی کشور انجام گرفته است و در پی انتقال تجربه گروه زبان و ادبیات عربی شیراز به دیگر گروه‌های عربی کشور است.

پیشینه پژوهش

امروزه ضرورت توجه به کارآفرینی در حوزه علوم انسانی بسیار مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته و مقاله، کتاب و پایان‌نامه‌های ارزشمندی در این حوزه تدوین شده است. موضوع کارآفرینی در رشته زبان و ادبیات عربی نیز محور برخی از پژوهش‌های انجام گرفته بوده است: کیانی (۱۳۹۰) به اهمیت توجه گروه‌های زبان و ادبیات عربی کشور به کارآفرینی اشاره کرده و نقش طب سنتی در کارآفرینی زبان و ادبیات عربی را محور پژوهش خود قرار داده و بر این باور است که هدایت دانش‌آموختگان این رشته به پژوهش‌های حوزه طب و داروسازی سنتی، سبب رونق کارآفرینی در رشته خواهد شد و در ادامه به تجربه دانشگاه شیراز در این حوزه پرداخته است. قرئلی و همکار (۱۳۹۴) نقش زبان عربی در بهبود گردشگری سلامت در ایران را مورد بررسی قرار داده است. این پژوهش نشان می‌دهد که از سویی می‌بایست آگاهی فردی دانشجویان رشته زبان عربی در زمینه ترجمه، لهجه‌های عربی و اطلاعات پزشکی افزایش یابد و از سوی دیگر با تأسیس رشته گردشگری سلامت و ایجاد تفاهم‌نامه با جامعه پزشکی کشور زمینه کارآفرینی در این حوزه فراهم آید. صیادی‌نژاد و همکار (۱۳۹۵) نیز در نگاهی جامع‌تر به مطالعه ظرفیت‌ها، راهکارها و اصول کارآفرینی و تجاری‌سازی در رشته زبان و ادبیات عربی پرداخته‌اند. این پژوهش پیشنهاد می‌دهد تا یک نهاد به منظور ایجاد ارتباط مستمر با سازمان‌های دولتی و خصوصی‌ای که نیازمند تخصص

زبان و ادبیات عربی هستند، ایجاد شود. عسکری و همکار (۱۳۹۵) نیز موضوع گردشگری را به عنوان گزینه‌ای برای اشتغال دانش‌آموختگان زبان عربی مورد توجه قرار داده‌اند. بنابراین پژوهش با اخذ مجوزهای لازم و استفاده از توانایی رشته‌های دیگر به منظور تأسیس یک شرکت خدماتی، می‌تواند زمینه اشتغال پایدار جمعی از دانش‌آموختگان رشته زبان عربی را فراهم آورد. فکری (۱۳۹۵) زمینه‌هایی را که امکان دارد دانشجویان و دانش‌آموختگان رشته زبان و ادبیات عربی در آن به فعالیت کارآفرینانه بپردازند، بررسی کرده‌است. این پژوهش حوزه‌های آموزش، ترجمه، و پژوهش را مهم‌ترین عرصه‌های کارآفرینی در این رشته می‌داند و دانشجو می‌بایست مهارت‌های لازم را برای آنها کسب کند. این امر نیازمند تحول سرفصل‌ها و محتوای آموزشی رشته زبان و ادبیات عربی متناسب با آن است.

مقاله حاضر ضمن استفاده از دستاوردهای این پژوهش‌ها و با توجه به تجربیاتی که نویسندگان مقاله در راستای هسته کارآفرینی در رشته زبان و ادبیات عربی داشته‌اند، کوشیده‌است راهکاری ارائه دهد که با بسترهای موجود و تعریف‌شده دانشگاهی سازگار باشد و امکان تحقق آن در بازه زمانی کوتاه وجود داشته باشد.

مبانی نظری پژوهش

کارآفرینی

اندیشمندان مکاتب اقتصادی، روان‌شناسی و علوم اجتماعی و مدیریت، تعاریف گوناگونی از کارآفرینی ارائه داده‌اند. اما در یک نگاه کلی می‌توان کارآفرینی را فرایندی تعریف نمود که کارآفرین با جمع‌آوری منابع لازم برای مطالعه حرفه موردنظر و صرف زمان و تلاش کافی با فرصت‌های کسب‌وکار و مخاطره‌های موجود، اقدام به پی‌ریزی عملیات مناسب برای خلق فرصت‌های کاری، نوآوری و ایجاد فرصت‌های بهینه در محیط کسب‌وکار خود می‌نماید (بیاری و همکاران، ۱۳۹۰: ۲۰-۱۸).

کارآفرینی به دو شکل فردی و گروهی انجام می‌شود. چنانچه فرد به طور مستقل و آزاد اقدام به فعالیت کارآفرینانه نماید، کارآفرینی فردی محسوب می‌شود که به دو شکل کارآفرینی مستقل و کارآفرینی درون‌سازمانی نمود می‌یابد. در نوع مستقل، کارآفرین از ایده اولیه تا ارائه محصول خود به بازار کلیه فعالیت کارآفرینانه را به طور مستقل طی می‌کند و

نقش «هسته کارآفرینی» در توسعه کارآفرینی برای رشته زبان و ادبیات عربی... یوسف نظری، حسین کیانی

مسئولیت ضرر و زیان آن را می‌پذیرد. اما در نوع درون‌سازمانی کارآفرین از قابلیت و امکانات یک سازمان استفاده می‌کند و اقدام به فعالیت می‌نماید. در نقطه مقابل، کارآفرینی گروهی نیز به دو شکل کارآفرینی شرکتی و کارآفرینی اجتماعی بروز می‌یابد: در نوع شرکتی فرایندی رخ می‌دهد که شرکت یا سازمان همه افراد را به کارآفرینی تشویق می‌نماید، اما در کارآفرینی اجتماعی، کارآفرین در پی منافع مادی و ثروت شخصی خود نیست، بلکه درصدد است به اجتماع یاری رساند (همان).

توانایی در کشف و ارزیابی فرصت‌ها، جمع‌آوری منابع لازم و بهره‌برداری از فرصت‌ها، و هدایت و بهره‌مندی از صفت رهبری در اکثر فعالیت‌ها از ویژگی‌هایی است که در کارآفرینی باید مورد توجه قرار گیرد.

کارآفرینی در علوم انسانی

مقوله کارآفرینی جزء طرح کلی درک جایگاه علوم انسانی است. البته تا علوم انسانی جایگاه خود را در جامعه پیدا نکند، تحقق این موضوع دشواری‌های خاص خود را دارد. دانشجویی که یکی از رشته‌های علوم انسانی را به عنوان رشته دانشگاهی خود انتخاب کرده‌است، باید به انتخابش ایمان داشته باشد و جایگاه، اهمیت و کاربرد رشته را نیز بداند؛ اما با صراحت باید گفت این مسئله در کشور بسیار مبهم است و نیاز به روشنگری دارد.

راه‌حل برطرف شدن این مشکل، توجه به آموزش و پژوهش در عرصه کارآفرینی در علوم انسانی است؛ چون این توجه سبب می‌شود دانشجویان و دانش‌آموختگان این عرصه به استقلال برسند و در پی آن خلاقیت و قدرت ریسک‌پذیری آنان رشد کند و نیز سبب می‌گردد تا روحیه رسیدن به کسب‌وکار و انگیزه‌های پیشرفت و رقابت در بین آنان تقویت شود.

برای دستیابی به کارآفرینی موفق، توجه به سه مقوله دانش، مهارت و نگرش ضروری است. در اکثر آموزش‌های رسمی، به شکلی جامع و تحلیلی به موضوع اول پرداخته می‌شود؛ به موضوع دوم به شکل ناقص توجه می‌شود و به راحتی نمی‌توان آن را در

سیستم‌های آموزش رسمی دید و موضوع سوم کاملاً فراموش می‌شود (میرعرب رضی: ۱۳۸۷/ www.ensani.ir). در سیاست‌های کلی علوم انسانی به هیچ‌یک از سه مقوله پیش‌گفته توجه نشده است. بنابراین باید دانش و مهارت کارآفرینی در برنامه‌ریزی کلان علوم انسانی گنجانده شود و نگرش مسئولان علوم انسانی نسبت به مسئله کارآفرینی تغییر کند.

بر این اساس دستیابی به دانش لازم درخصوص کارآفرینی و کسب مهارت‌های کسب‌وکار، شناسایی استعداد و مهارت‌های کارآفرینی، کمک و حمایت از تمامی ابعاد منحصربه‌فرد کارآفرینی، هدایت نگرش‌ها به سمت تغییر و تحول در علوم انسانی از جمله مباحثی است که باید در بازنگری سیاست‌های علوم انسانی مورد توجه قرار گیرد (همان).

بنا بر تحقیقی که سعید صفری و مهدی سمیع‌زاده در زمینه کارآفرینی در علوم انسانی انجام داده‌اند، این نتیجه حاصل شده که از نظر دانشجویان و استادان رشته‌های مختلف علوم انسانی وضعیت آموزش دانش و مهارت کارآفرینی در این رشته‌ها بسیار نامناسب است. درحقیقت مواد آموزشی (واحدهای درسی)، محتوای علمی آنها، برنامه‌های فرعی علمی - آموزشی و حتی شیوه‌های تدریس استادان در رشته‌های علوم انسانی در انتقال مفاهیم کارآفرینی و کسب‌وکار وضعیت نامناسبی دارند و دانشجویان به‌هیچ‌وجه دانش و مهارت‌های کارآفرینی و ایجاد کسب‌وکار را برای ورود به بازار کار نمی‌آموزند؛ بنابراین مهارت‌های لازم برای انجام مشاغل گوناگون و یا راه‌اندازی، مدیریت، و توسعه یک کسب‌وکار کوچک و مستقل را ندارند (صفری و همکار، ۱۳۹۱: ۷۶). از سوی دیگر پژوهش آماری جعفر هزارجریبی حاکی از این است که حضور دانش‌آموختگان رشته‌های علوم انسانی در مطبوعات و نشریات چشمگیر است و اصولاً زمینه فعالیت مطبوعاتی برای کارشناسان علوم انسانی بیشتر است (هزارجریبی، ۱۳۸۸: ۱۰۴).

نتایج این دو پژوهش بیانگر این نکته مهم است که از سویی آموزش مهارت کارآفرینی نیازمند توجهی جدی است و از سوی دیگر زمینه‌های پژوهش کارآفرینانه برای رشته‌های علوم انسانی امری مهیاست ولی نیازمند جست‌وجو و کشف است. حال با توجه به اینکه دانشگاه‌ها بیش از آنکه در کارآفرینی آموزشی نقش آموزش‌دهنده داشته باشند، نقش ثروت‌آفرین، نوآور و تجدیدکننده حیات اقتصادی را بازی می‌کنند، ایجاد یک محیط داخلی

نقش «هسته کارآفرینی» در توسعه کارآفرینی برای رشته زبان و ادبیات عربی... یوسف نظری، حسین کیانی

برای دانشگاه که منجر به کارآفرینی دانشگاهی گردد، کاری بسیار پیچیده است و نیاز به تلاش بسیاری از افراد متعهد و مسئول دارد (موغلی، ۱۳۸۹: ۱۱۴).

هسته کارآفرینی

هسته کارآفرینی عبارت است از مجموعه‌ای از دانش‌آموختگان و دانشجویان رشته که با هدف ایجاد کسب‌وکار در حوزه‌های تخصصی خود فعالیت می‌نمایند. ویژگی اصلی هسته کارآفرینی، کارگروهی است که نقطه مقابل گروه کاری است (هنرجویی، ۱۳۹۰: ۲۳۵).

این هسته از سویی تحت نظارت گروه آموزشی است و از سوی دیگر زیرمجموعه واحد کارآفرینی دانشکده و دانشگاه محسوب می‌شود. برای اینکه یک هسته بتواند کارآمد و از سوی دیگر درآمدزا باشد، نیازمند یک اساسنامه داخلی است که با تصویب گروه تدوین خواهد شد. در این اساسنامه، اهداف هسته، اعضای آن و وظایف و تعهدات هر یک از اعضا مشخص می‌شود. از سوی دیگر از آنجاکه دانشگاه‌ها دارای واحد کارآفرینی هستند که به گونه‌ای جایگاه بالادستی این هسته را خواهند داشت، اساسنامه می‌بایست به گونه‌ای تنظیم گردد که با مقررات این واحد مغایر نباشد.

لازم است تا با راهکاری همچون راه‌اندازی روشمند و هدفمند، هسته‌های کارآفرینی از سوی دانشجویان با فعالیت‌های کارآفرینانه آشنا گردند. برای دستیابی به این هدف باید در سرفصل رشته‌های علوم انسانی به کارآفرینی توجه شود و با قراردادن درس کارآفرینی و یا تعریف برخی درس‌ها با هدف آشنایی دانشجویان با زمینه‌های ایجاد کسب‌وکار در علوم انسانی، زمینه توجه به کارآفرینی فراهم شود. توجه به موضوع کارآفرینی در علوم انسانی، رشد استقلال طلبی دانشجویان، رشد خلاقیت تأثیرگذار و ریسک‌پذیری، تقویت روحیه رسیدن به کسب‌وکار یا احراز شغل، و انگیزه پیشرفت و رقابت تأثیرگذار را در پی خواهد داشت (میرعرب رضی: www.ensani.ir/1387). بنابراین در راستای خلق ارزش و تجاری‌سازی ایده‌ها، احیای مجدد و نوسازی فرایندهای دانشگاهی ترکیبی از فعالیت‌های علمی، اجرایی و انگیزشی از سوی بسیاری از افراد لازم است و تحقیقات بسیار منظم و حساب‌شده‌ای را

می‌طلبد. انگیزش، حمایت و تشویق از درون دانشگاه می‌تواند از طریق بهبود دستگاه‌های نظارتی، ساختارها، فعالیت‌های منابع انسانی و فرهنگ صورت گیرد که این امر می‌تواند تسهیل‌کننده، حمایت‌کننده، پشتیبان و حامی فعالیت‌های کارآفرینی باشد که زمینه توسعه کارآفرینی دانشگاهی را نیز فراهم خواهد ساخت (موغلی، ۱۳۸۹: ۱۱۴).

از این رو می‌بایست تلاش نمود تا فرهنگ کارآفرینی در علوم انسانی نهادینه شود و متخصصان علوم انسانی به ویژه در رشته زبان و ادبیات عربی به مدل کارآفرینی خود ایمان داشته باشند. به موازات این امور می‌بایست محتوای آموزشی رشته زبان و ادبیات عربی به اقتضای نیازهای جدید تغییر و تحول یابد. در همین خصوص معرفی نمونه‌های موفق کارآفرینی در رشته زبان و ادبیات عربی می‌تواند اساتید، دانشجویان و دانش‌آموختگان را بیش‌ازپیش برای رسیدن به این اهداف تشویق نماید. بر همین اساس این پژوهش بر آن است تا ایده طرح‌ریزی هسته کارآفرینی و تجربه‌های بخش زبان و ادبیات عربی دانشگاه شیراز را ارائه دهد.

طرح پیشنهادی ایجاد هسته‌های کارآفرینی در گروه‌های زبان و ادبیات عربی

چنان‌که گذشت، کارآفرینی به دو شکل فردی و گروهی انجام می‌شود. کارآفرینی فردی نیز به دو شکل کارآفرینی مستقل و کارآفرینی درون‌سازمانی نمود می‌یابد. در نوع مستقل، کارآفرین از ایده اولیه تا ارائه محصول خود به بازار، کلیه فعالیت کارآفرینانه را به طور مستقل طی می‌کند و مسئولیت خطرات آن را می‌پذیرد. اما در نوع درون‌سازمانی کارآفرین از قابلیت و امکانات یک سازمان استفاده می‌کند و اقدام به فعالیت می‌نماید.

در خصوص رشته زبان و ادبیات عربی، مقوله کارآفرینی چندان مورد توجه قرار نگرفته است که بخواهد نوع خاصی از کارآفرینی برای آن تعریف شود. علت این بوده که همواره انتظار می‌رفته دانش‌آموخته این رشته به صورت رسمی در یکی از ارگان‌های دولتی یا خصوصی به کار گماشته شود. امری که غالباً در بستر آموزش و ترجمه رخ داده است. اما اکنون که نیازهای استخدامی تا حد قابل توجهی اشباع شده است و جوابگوی دانش‌آموختگان این رشته نیست، توجه به انواع کارآفرینی امری ضروری است.

شواهد نشان می‌دهد که چون بسترهای مناسبی برای کارآفرینی در رشته زبان عربی تعریف نشده است، متصدیان امر از دانش‌آموختگان می‌خواهند تا کارآفرینی مستقل را اتخاذ نمایند. توصیه‌هایی همچون شما «بایست خلاق باشید»، «خود شما باید پی‌گیر باشید»، «شما باید نیازهای مرتبط با رشته را کشف نمایید» و... گویای چنین رویکردی است. اما از آنجاکه دانش‌آموختگان در دوران تحصیل خود دانش و مهارت لازم را برای این کار فراموش کرده‌اند، بهتر است که زمینه برای کارآفرینی سازمانی فراهم آید. امری که طرح‌ریزی هسته کارآفرینی در راستای آن قدم برمی‌دارد تا دانشجو با هدایت متخصصان در دانشگاه بتواند در پی ایجاد محیط کسب‌وکار باشد. بنابراین هسته کارآفرینی می‌تواند پیشنهاد مناسبی برای رونق بازار کسب‌وکار در رشته زبان و ادبیات عربی باشد.

دستورالعمل اجرایی هسته کارآفرینی

دستورالعمل اجرایی ابعاد مختلف هسته کارآفرینی را تبیین می‌کند و شامل ارکان زیر است:

مقدمه: به منظور اجرای هرچه بهتر اساسنامه مرکز کارآفرینی دانشگاه هسته کارآفرینی

بخش زبان و ادبیات عربی در چهارچوب شرایط و مقررات زیر تشکیل می‌گردد:

ماده ۱: عنوان: هسته کارآفرینی بخش زبان و ادبیات عربی

ماده ۲: اهداف:

۱. آشنا کردن دانشجویان با کارآفرینی
۲. احیا، توسعه و ترویج روحیه کارآفرینی
۳. ایجاد زمینه برای جذب دانشجویان به دوره‌های آموزشی کارآفرینی
۴. شناسایی فرصت‌های شغلی در ارتباط با رشته
۵. تبدیل کردن دانش به مهارت
۶. استعدادیابی دانشجویان کارآفرین و فراهم نمودن زمینه کسب‌وکار در دوران تحصیل و بعد از آن
۷. مدیریت و راهبری نظام‌مند دانشجویان به منظور فراهم آوردن زمینه کار بعد از دانش‌آموختگی

ماده ۳: وظایف و برنامه‌ها

۱. ایجاد شرایط لازم برای فعالیت دانشجویان کارآفرین؛
۲. برنامه‌های آموزشی کارآفرینی در قالب هم‌اندیشی (کنفرانس)، نشریه، رسانه‌های گروهی، کارگاه‌های آموزشی در زمینه مرتبط با رشته؛
۳. کمک به برگزاری جشنواره کارآفرینی در هر سال و معرفی دانشجویان کارآفرین موفق و تشویق آنان از روش‌های گوناگون؛
۴. حمایت، هدایت و راه‌اندازی فعالیت دانشجویان از طریق حمایت‌های مالی، اطلاعاتی، و مشاوره‌ای از طریق هسته کارآفرینی دانشکده و مرکز کارآفرینی دانشگاه؛
۵. تلاش برای ایجاد بانک اطلاعاتی در زمینه فعالیت‌های کارآفرینی؛
۶. کمک به تشکیل، راه‌اندازی و فعالیت مستمر انجمن علمی کارآفرینان در سطح دانشکده و دانشگاه؛
۷. معرفی زمینه‌های کسب‌وکار در رشته و یافتن بسترهای کار در جامعه.

ماده ۴: تشکیلات: هسته کارآفرینی گروه آموزشی با شرکت افراد زیر تشکیل می‌شود و فعالیت می‌نماید:

۱. رئیس گروه؛
 ۲. دو نفر از اعضای هیئت علمی آشنا با کارآفرینی؛
 ۳. اعضای اجرایی هسته کارآفرینی؛
 ۴. در صورت امکان دو یا سه نفر از کارآفرینان موفق و شناخته شده در رشته.
- تبصره ۱: اعضای هیئت علمی آشنا با کارآفرین در جلسه گروه تعیین می‌شوند.
- تبصره ۲: احکام اعضای هسته توسط رئیس بخش صادر می‌گردد.
- تبصره ۳: انتخاب مسئول هسته کارآفرین به پیشنهاد اعضای هسته و تأیید رئیس بخش صورت می‌پذیرد.
- تبصره ۴: اعضای اجرایی شامل پنج تن از دانشجویان علاقه‌مند و بانگیزه است که از طریق گروه و متناسب با توانمندی‌های لازم انتخاب می‌گردند.
- تبصره ۵: دبیر هسته کارآفرینی از میان اعضای اجرایی و از طریق انتخابات برگزیده می‌شود.
- تبصره ۶: تمام دانشجویان گروه عضو عادی هسته کارآفرینی‌اند.

نقش «هسته کارآفرینی» در توسعه کارآفرینی برای رشته زبان و ادبیات عربی... یوسف نظری، حسین کیانی

بی تردید مهم ترین رکن این هسته کارآفرینی که بخش اصلی و عملیاتی کار بر عهده آن است، اعضای اجرایی هسته است. بر همین اساس انتخاب خردمندان این اعضا به مثابه انتخاب موتور محرکه هسته است و از سویی دیگر، اگر این افراد متناسب با نیازهای عملیاتی هسته انتخاب نشوند، تمام مجموعه راه به جایی نخواهد برد. بر همین اساس صاحب نظران حوزه کارآفرینی یک تیم مؤثر را متشکل از سه گروه می دانند:

□ افرادی که دارای تخصص فنی هستند؛

□ افرادی که در حل مسئله و تصمیم گیری مهارت دارند؛

□ اعضای که توان بالایی برای شنوایی دارند و در زمینه روابط انسانی دارای مهارت

هستند (حسینی، ۱۳۸۸: ۱۱۴).

از این رو لازم است که گروه ها با توجه به سوابق تحصیلی دانشجویان، توانایی های فرد و استعداد های نهفته آنان، یک تیم کاری توانمند ایجاد نمایند. تعداد اعضای این تیم می تواند متناسب با حوزه های کاری شناخته شده تغییر یابد. این حوزه های کاری در حقیقت همان فرصت هایی هستند که با اتخاذ تدابیری به یک زمینه کاری بالفعل تبدیل شده اند.

فرصت یابی شغلی

بررسی ماهیت رشته زبان و ادبیات عربی نشان می دهد که ظرفیت های متعددی برای کارآفرینی در این رشته وجود دارد. آموزش (دانشگاهی، مقاطع مدرسه، آموزش آزاد)، پژوهش (سازمان ها، کتابخانه ها، مراکز اسناد)، گردشگری (طبیعت گردی، زیارتی، درمانی، باستانی)، ترجمه (تحریری، آزاد، فوری)، خبرگزاری ها (آژانس های خبری، روزنامه ها و مجلات، رادیو و تلویزیون، کانال های ماهواره ای، گزارشگری، دوبله)، روابط بین الملل (دیپلماسی، تجارت)، فناوری اطلاعات (نرم افزارهای رایانه ای، فناوری های ارتباطی) از جمله زمینه هایی کارآفرینی در رشته زبان و ادبیات عربی است (فکری، ۱۳۹۵: ۲۲۶). افزون بر اینکه زمینه های دیگری همچون

فعالیت در خصوص پایگاه‌های اینترنتی، تبلیغات، بازاریابی و پژوهش‌های طب سنتی را نیز می‌توان بر مجموعه افزود. این فرصت‌ها بر اساس منطقه بومی تعریف می‌شوند.

برای اجرایی شدن فرصت‌های شغلی لازم است هسته کارآفرینی از طریق مرکز کارآفرینی دانشگاه اقدام به ایجاد تفاهم‌نامه‌های مشترک بین سازمان‌های مذکور کند و از این طریق توانمندی‌های گروه زبان و ادبیات عربی را به نهادها و سازمان‌ها معرفی نماید و در این قالب ارتباط بین گروه و جامعه ایجاد می‌گردد. در تفاهم‌نامه‌ها به این نکته دقت شود که نهادهای پیش‌گفته ملزم به استفاده از توانمندی‌های گروه زبان و ادبیات عربی باشند. گروه‌های زبان و ادبیات عربی نیز باید توانمندی‌های خود را در زمینه‌های گفته‌شده به جامعه معرفی نمایند. برای این کار پیشنهاد می‌شود یک سایت طراحی شود.

تدوین طرح کسب‌وکار

پس از اینکه هسته تشکیل شد و فرصت‌ها شناسایی گردید، می‌بایست متناسب با هریک از زمینه‌های کاری یک طرح کسب‌وکار (Business plan) نوشته شود. در این طرح کلیه عوامل، تجهیزات، نیازها، هزینه‌ها و نیروی انسانی موردنیاز برای شروع کسب‌وکار موردنظر، در آن مشخص می‌گردد. نوشتن طرح کسب‌وکار یکی از مراحل مهم و قدم اولیه در ایجاد کسب‌وکار برای هر کارآفرین است. طرح کسب‌وکار سندی مکتوب است که در آن کلیه جزئیات کسب‌وکار پیشنهادی، مشخص می‌گردد، به طوری که خواننده طرح، متوجه شود که موضوع کسب‌وکار چیست، اهداف آن کدام‌اند و این اهداف چگونه و از چه مسیرهایی تحقق می‌یابند؟ این سند می‌بایست ضمن تشریح موقعیت کنونی، نیازها، انتظارات و نتایج پیش‌بینی‌شده را نیز به طور واضح مشخص نماید (هنرجویی، ۱۳۹۰: ۱۸۴)؛ بنابراین می‌توان گفت که مهم‌ترین مراحل کارآفرینی موفق عبارت است از: ایده‌پردازی اولیه، ارزیابی ایده‌ها، انتخاب بهترین ایده و توسعه آن، سرمایه‌گذاری و تلاش جدی برای اجرای ایده منتخب، اجرای آزمایشی ایده منتخب برای ارزیابی نقاط ضعف و قوت آن (بغدادی، ۱۳۹۱: ۳۹-۳۸). در همین راستا هر طرح کسب‌وکاری باید دربرگیرنده موارد زیر باشد:

(۱) اهداف کلی؛

(۲) مشخصات مجری طرح و همکاران؛

۳) برنامه عملیاتی و سازمان‌دهی طرح کسب‌وکار؛

۴) تعریف و توصیف کسب‌وکار؛

۵) تحلیل استراتژی بازار کار؛

۶) امور مالی (هنرجویی، ۱۳۹۰: ۱۸۷-۱۸۳).

هسته‌های کارآفرینی گروه‌های زبان و ادبیات عربی می‌توانند بر اساس فرصت‌های شغلی‌ای که به دست می‌آورند، سؤال‌هایی برای هرکدام از موارد پیش‌گفته مطرح نمایند.

تجربه بخش زبان و ادبیات عربی دانشگاه شیراز در هسته کارآفرینی

در سال ۱۳۸۹ اندیشه توجه به کارآفرینی در گروه مطرح گردید. با مرکز کارآفرینی دانشگاه و متخصصان کارآفرینی مشورت و تصمیم گرفته شد تا هسته کارآفرینی در گروه ایجاد شود. پس از مطالعه شرایط ایجاد هسته، دستورالعمل اجرایی آن تدوین شد تا اینکه در سال ۱۳۹۰ هسته کارآفرینی در داخل بخش به صورت آزمایشی شروع به کار نمود. پس از آن در جلسات گوناگون فرصت‌های شغلی متناسب با رشته زبان و ادبیات عربی شناسایی گردید و هسته در حوزه‌های زیر فعالیت خود را آغاز نمود:

ترجمه سایت‌ها

در سال ۱۳۹۱ پیشنهاد ترجمه سایت «شاه‌چراغ» از طریق یکی از اعضای هسته مطرح و طرح کسب‌وکار آن تنظیم گردید. دبیر هسته با تولیت آستان شاه‌چراغ رای‌زنی نمود. صفحات فارسی سایت در اختیار هسته قرار گرفت و بر اساس توانمندی اعضا بخش‌های مختلف آن ترجمه شد. نتیجه این کار این بود که استعدادهای نهفته برخی دانشجویان در این حوزه آشکار شد و ترجمه سایت‌های دانشگاهی، درمانی، اداری، گردشگری و... با برنامه‌ریزی اعضای هسته انجام شد. در همین راستا هلال‌احمر کشور در تماس تلفنی با این هسته تقاضای ترجمه سایت

«هلال کلینیک» را داشت که این کار در موعد مقرر انجام شد و پس از انجام تعهدات هلال احمر مطالب برای آنان ارسال خواهد شد.

پژوهش در حوزه طب و داروسازی سنتی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز در سال ۱۳۸۸ رشته داروسازی سنتی و در سال ۱۳۹۰ رشته طب سنتی را راه اندازی نمود. با توجه به اینکه بیشتر منابع این دو رشته به زبان عربی بود، دانشگاه علوم پزشکی از بخش زبان و ادبیات عربی تقاضای همکاری نمود. بخش با آوردن این فرصت در هسته کارآفرینی زمینه‌های فراوانی برای فعالیت دانشجویان و دانش‌آموختگان این رشته فراهم ساخت که در زیر به نمونه‌هایی از آن اشاره می‌شود:

۱) برگزاری کلاس «قانون خوانی» به مدت دو سال یک روز در هفته: نتیجه آن معرفی شش نفر از دانشجویان بخش زبان و ادبیات عربی به فرهنگستان علوم پزشکی برای انجام پروژه‌های پژوهشی در زمینه ترجمه و تصحیح نسخ خطی بود. این همکاری تاکنون ادامه دارد.

۲) عضویت دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد بخش زبان و ادبیات عربی در کمیته دانشجویی طب سنتی و تاریخ طب با هدف معرفی توانمندی‌های رشته به متخصصان طب سنتی و گسترش مطالعات بین‌رشته‌ای. ارائه سخنرانی دانشجویان زبان و ادبیات عربی در جمع دانشجویان و اساتید طب سنتی در زمینه‌های تاریخ طب و نقد و تحلیل زبانی متون طب سنتی از نتایج این عضویت بود.

۳) برگزاری کارگاه و جلسات هم‌اندیشی در ارتباط با همکاری‌های مشترک بین رشته زبان و ادبیات عربی و طب و داروسازی سنتی. در نتیجه این تعامل چندین طرح پژوهشی با همکاری دانشجویان دو رشته انجام گردید.

۴) شرکت در کنفرانس قطب‌الدین شیرازی و چاپ مقالات مشترک با استادان علوم پزشکی و دریافت هزینه برای نوشتن مقاله پژوهشی.

۵) ترجمه سایت بیمارستان‌های علوم پزشکی شیراز: با توجه به گسترش توریسم درمانی در شیراز، پیشنهاد ترجمه سایت‌های بیمارستان‌ها به هسته داده شد که ترجمه برخی از این سایت‌ها به وسیله اعضای هسته انجام پذیرفت.

نقش «هسته کارآفرینی» در توسعه کارآفرینی برای رشته زبان و ادبیات عربی... یوسف نظری، حسین کیانی

۶) ترجمه کتاب: ترجمه کتاب شاخص های فرهنگی بیمارستان ها که به وسیله معاونت فرهنگی دانشگاه علوم پزشکی منتشر شده بود، انجام شد و قرار شد این ترجمه به بیمارستان های کشورهای اسلامی ارسال گردد.

۷) برگزاری کلاس های زبان عربی در خصوص آمادگی دانشجویان برای شرکت در امتحان دکترای تخصص طب سنتی به وسیله دانشجویان کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی.

۸) راه اندازی مجله مطالعات تاریخ پزشکی: همکاری مستمر با دانشگاه علوم انسانی و شرکت در جلسه های هم اندیشی این دانشگاه منجر به راه اندازی «مجله مطالعات تاریخ پزشکی» به سه زبان فارسی، انگلیسی، عربی شد که در معتبرترین پایگاه های استنادسازی ملی و بین المللی نمایه می شود.

۹) دعوت از اعضای هسته کارآفرینی در مرکز رشد گیاهان دارویی و طب سنتی برای بررسی زمینه های همکاری بین مرکز و رشته زبان و ادبیات عربی؛ نتیجه این نشست این شد تا اعضای هسته در جلسه های بازاریابی و کارگاه های ایجاد کسب و کار آن مرکز شرکت کنند تا زمینه تبلیغ تولیدات شرکت های دانش بنیان وابسته به آن مرکز در کشورهای عربی فراهم آید. البته این همکاری نتایج مهمی داشت که در حال انجام است.

گردشگری سلامت

یکی از زمینه هایی که در هسته کارآفرینی با همفکری اعضا ایجاد شد، توجه به گردشگری سلامت در ایجاد کسب و کار در این رشته بود. پس از طرح این موضوع از اعضا خواسته شد تا در این زمینه تلاش کنند و نیاز جامعه و توانمندی های خود را بسنجند و موانع پیش رو را رصد کنند تا این موضوع به عنوان یکی از مسائل کسب و کار مطرح شود. نتیجه این اندیشه این شد که یکی از اعضا با تلاش پی گیر و مستمر توانست با همکاری یک شرکت گردشگری عمانی، شرکتی در شیراز به ثبت برساند. این کارآفرین تاکنون از چندین دانش آموخته زبان

عربی به صورت پاره‌وقت برای انجام فعالیت‌های خود استفاده کرده‌است و در برنامه بلندمدت این شرکت، تعداد زیادی از دانش‌آموختگان رشته جذب کار می‌شوند.

در همین زمینه شرکت گردشگری سلامت دیگری که در شیراز به ثبت رسیده بود که از هسته کارآفرینی برای برنامه‌ریزی آن شرکت استفاده کرد و با بهره بردن از توان دانشجویان و دانش‌آموختگان این رشته، از آنها دعوت به همکاری نمود که تاکنون سه دانشجو برای همکاری به این شرکت معرفی شده‌است.

درس کارورزی

در سرفصل کارشناسی رشته مصوب سال ۱۳۸۹ درسی به عنوان کارورزی در ترم آخر ارائه شده‌است. هسته کارآفرینی با توجه به تجربه‌های پیشین خود، دانشجویان این درس را به اندیشه در کارآفرینی سوق داد و پس از مشورت با اعضا و دانشجویانی که عضو عادی این هسته‌اند، تصمیم گرفته شد تا دانشجویان به بیمارستان‌ها و مراکز درمانی شهر شیراز مراجعه کنند و اطلاعاتی از این مراکز به دست آورند تا این اطلاعات ترجمه و در اختیار این مراکز قرار داده شود. نتیجه کار این شد که وقتی کار به عهده خود دانشجو قرار گرفت و دانشجو احساس کرد که خود می‌تواند در سرنوشتش سهمی باشد، با تلاش غیرقابل توصیف به جمع‌آوری اطلاعات و ترجمه آنها پرداخت. این تجربه استعدادهای نهفته برخی از دانشجویان را آشکار ساخت.

زمینه‌های شغلی دیگری نیز اعضای هسته فراهم نمودند که هم‌اکنون مشغول انجام آن‌اند. این طرح در دانشگاه شیراز به صورت آزمایشی انجام پذیرفت و ویژگی‌ها و کاستی‌هایی دارد. از مهم‌ترین ویژگی‌های آن ایجاد روحیه همکاری و تلاش برای رسیدن به درآمد مناسب توسط خود دانشجویان است. به گونه‌ای که در بین این گروه شاهد فعالیت‌های پرنشاط و وصف‌ناپذیر برخی از دانشجویانی بودیم که پیش از این انتظار چنین فعالیتی از آنان نمی‌رفت.

این طرح آزمایشی خالی از اشکال هم نبود. از بارزترین این اشکالات این بود که هر ساله برخی دانشجویان دانش‌آموخته می‌شوند و ارتباط آنان با هسته قطع می‌گردد. دانشجویان جدیدی نیز که می‌آیند فعالیت کمتری نسبت به دانشجویان قبل دارند و به طور عملی پیشرفت عمده‌ای دیده نشد. برای حل این مشکل پیشنهاد شد در صورت امکان دو نفر از اعضا از دانش‌آموختگان فعال و بانگیزه رشته باشند که تجربه کارآفرینی را داشته باشند.

این طرح پیشنهادی به طور آزمایشی در گروه زبان و ادبیات عربی اجرا شد و اساسنامه آن و خود طرح نیاز به همفکری و همکاری استادان کشور دارد. بنابراین این طرح در همایش «تجاری سازی رشته زبان و ادبیات عربی» که در اسفندماه ۱۳۹۳ در دانشگاه سمنان برگزار شد، مطرح شد. پس از دریافت بازخوردهای مثبت و منفی، با پیشنهاد کمیته علمی همایش، تصمیم گرفته شد تا در مقاله‌ای با درجه علمی - پژوهشی، مدل ارائه شده در دانشگاه شیراز برای استفاده متخصصان تبیین شود تا کاستی‌های و نقاط قوت آن بررسی گردد، سپس به عنوان الگوی مناسب به انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی ارائه شود تا در اختیار گروه‌های زبان و ادبیات عربی قرار گیرد و هر ساله گروه‌ها گزارشی از هسته کارآفرین را به انجمن ارائه دهند تا در سال‌های آینده به نقطه‌ای برسیم که دانش‌آموختگان این رشته خود برای ایجاد شغل و کسب و کار اقدام نمایند و جایگاه رشته را در کشور و جامعه بهبود بخشند.

نتیجه‌گیری

به منظور تحقق امر کارآفرینی در رشته زبان و ادبیات عربی می‌بایست تلاش‌های مجدانه‌ای به صورت منسجم و هدفمند در حوزه‌های مختلف صورت پذیرد. از سویی باید در سرفصل‌ها و محتوای آموزشی رشته تغییر و تحولاتی متناسب با فضاهای جدید انجام پذیرد و دروسی همچون درس کارورزی تعریف و تقویت شود. ضمن اینکه محتوای برخی دروس نیز باید در راستای نیازهای امروزه باشد. از سوی دیگر با اتخاذ سازوکارهای مناسب می‌بایست اساتید را ترغیب نمود تا با انگیزه بیشتری وارد این حوزه شوند. برای نمونه باید تدابیری برای این مسئله اندیشیده شود که فعالیت‌های کارآفرینانه زمان‌بر است و در دستگاه‌های ارزشیابی استادان امتیاز خاصی برای آن دیده نشده‌است، به همین دلیل استادان از ورود به این حوزه اجتناب می‌کنند. کما اینکه در برخی دانشگاه‌ها ورود به این حوزه‌ها از نظر قوانین دانشگاهی مورد اشکال است.

از آنجاکه در حال حاضر دانشجویان رشته زبان و ادبیات عربی در زمینه کارآفرینی تجربه کافی ندارند لازم است مدیریت گروه، دانشگاه و استادان با کمک‌های فکری مسیر را برای دانشجو هموار سازند و اگر در این مسیر شکستی حاصل شد با تقویت روحی، دانشجویان را به ادامه راه تشویق نمایند. هسته کارآفرینی این مهم را بر عهده دارد. زیرا سازوکاری مشخص برای فعالیت در حوزه کسب‌وکار ایجاد می‌کند. این امر باعث می‌شود تا در قالب کارآفرینی سازمانی بتواند از امکانات و ظرفیت‌های سازمان برای پیشبرد اهداف خویش استفاده نماید، دانشجویان تازه‌کار احساس سردرگمی نکنند، با دانش‌آموخته شدن دانشجویان کارآموخته فرایند کارآفرینی فعال شود، نهادهایی که نیازمند توانمندی‌های این رشته هستند بتوانند با اطمینان خاطر نیازهای خود را ارائه دهند و از نتیجه کار اطمینان و رضایت خاطر داشته باشند. در همین راستا هسته کارآفرینی این امکان را دارد تا پس از یافتن ثبات و ساختار لازم به این سمت پیش رود تا به یک شرکت دانش‌بنیان مبدل شود.

کتابنامه

الف) عربی

- بیاری، سعید؛ حسین منفرد؛ سید محمد هاشمی (۱۳۹۰)، *دانستنی‌های کارآفرینی*، چ ۱، شیراز: تخت جمشید.
حسینی، سید نبی‌الله (۱۳۸۸)، *کارآفرینی مهارت‌های ایجاد اشتغال*، چ ۱، تهران: مبنای خرد.
هنرجویی، ژینوس (۱۳۹۰)، *کارآفرینی چیست؟ کارآفرین کیست؟*، تهران: آوای ظهور.

ب) مقالات

عربی

- فکری، مسعود (۱۳۹۵)، «الفرص المهنية المتاحة لخريجي أقسام اللغة العربية وضرورة الانسياق التعليمي لمطلباتها»، *مجله الجمعية الإيرانية للغة العربية وآدابها*، العدد ۳۸، ص ۲۳۰-۲۱۵.

فارسی

- بغدادی، مصطفی؛ مرضیه شاوردی (۱۳۹۱)، «تجاری‌سازی موفق فناوری با رویکرد تیمی»، *فصلنامه تخصصی پارک‌ها و مراکز رشد*، سال نهم، شماره ۳۳، ص ۳۷-۴۵.
صفری، سعید؛ مهدی سمیع‌زاده (۱۳۹۱)، «نیازسنجی آموزش دانش و مهارت کارآفرینی در رشته‌های علوم انسانی»، *نشریه علمی پژوهشی آموزش*، سال هفتم، جلد ۷، شماره ۱، پاییز ۱۳۹۱، ص ۶۶-۷۹.

نقش «هسته کارآفرینی» در توسعه کارآفرینی برای رشته زبان و ادبیات عربی... یوسف نظری، حسین کیانی

صیادی نژاد، روح‌الله؛ امیرحسین عبدلی (۱۳۹۵)، «ظرفیت‌ها، راهکارها و اصول کارآفرینی و تجاری‌سازی در رشته زبان و ادبیات عربی»، *مجله انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی*، شماره ۳۸، ص ۲۴۸-۲۳۱.

عسکری، صادق؛ فاطمه علیان (۱۳۹۵)، «گردشگری درمانی گزینه‌ای برای اشتغال دانش‌آموختگان رشته زبان عربی»، *مجله انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی*، شماره ۳۸، ص ۲۶۴-۲۴۹.

قرئلی، هدا؛ ماجد نجاریان (۱۳۹۴)، «نقش زبان عربی در بهبود گردشگری سلامت در ایران»، *مجله انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی*، شماره ۳۷، ص ۲۲۸-۲۱۳.

کیانی، حسین (۱۳۹۰)، «زبان و ادبیات عربی و کارآفرینی؛ نقش طب سنتی در کارآفرینی زبان و ادبیات عربی»، *چهارمین همایش مدیران گروه عربی*، یزد، دانشگاه یزد.

موغلی، علی‌رضا (۱۳۸۹)، «تأثیر عوامل سازمانی بر کارآفرینی دانشگاهی»، *فصلنامه علوم مدیریت ایران*، سال پنجم، شماره ۱۹، ص ۱۱۸-۱۰۳.

هزارجریبی، جعفر (۱۳۸۸)، *توسعه علوم انسانی از منظر کارآفرینی، پژوهش در نظام‌های آموزشی*، دوره ۳، شماره ۷، ص ۱۱۴-۹۹.

(پ) منابع اینترنتی

اساسنامه مرکز کارآفرینی دانشگاه شیراز، قابل دریافت از:

http://www.shirazu.ac.ir/?page_id=2010&search_words=%DA%A9%D8%A7%D8%B1%D8%A2%D9%81%D8%B1%DB%8C%D9%86%DB%8C

دستورالعمل اجرایی هسته کارآفرینی دانشکده‌های دانشگاه شیراز، قابل دریافت از:

http://wwwshirazu.ac.ir/?page_id=2010&search_words=%DA%A9%D8%A7%D8%B1%D8%A2%D9%81%D8%B1%DB%8C%D9%86%DB%8C

میرعرب رضی، رضا؛ سعید رضایی (۱۳۸۷)، «آموزش و پژوهش کارآفرینی، راهکاری برای ارتقای رشته‌های علوم انسانی»، *کنگره ملی علوم انسانی*، تهران: گرفته‌شده از پایگاه زیر در تاریخ ۱۳۹۵/۴/۱۰:

<http://www.ensani.ir/fa/content/۹۰۰۱۲/default.aspx>

دور فريق العمل في تنشيط ريادة الأعمال في اللغة العربية وآدابها (فريق العمل في قسم اللغة العربية وآدابها بجامعة شيراز نموذجاً)

يوسف نظري^{١*}، حسين كياني^٢

١. أستاذ مساعد في قسم اللغة العربية وآدابها بجامعة شيراز

٢. أستاذ مشارك في قسم اللغة العربية وآدابها بجامعة شيراز

الملخص

إنّ ريادة الأعمال تقوم على ثلاثة محاور أساسية وهي: العلم بريادة الأعمال، ومهاراتها، والموقف تجاهها. فقد اهتمت العلوم التجريبية على هذه المحاور الثلاثة اهتماماً بالغاً بحيث وصلت إلى نتائج باهرة. لكنّ فروع العلوم الإنسانية تعاني من عدم مزاولة أصحابها بموضوع ريادة الأعمال. إنّ فرع اللغة العربية وآدابها بوصفه فرعاً من فروع العلوم الإنسانية بحاجة ماسة إلى إعادة النظر في موقفه تجاه هذه القضية وعلى أصحابه أن يقوموا بتغيير أساسي في موقفهم فيها. تحاول هذه الدراسة إلى استجلاء العراقيل الموجودة أمام موضوع ريادة الأعمال في فرع اللغة العربية وآدابها، وتعرف الطريق الجديد الذي أنجزه قسم اللغة العربية وآدابها بجامعة شيراز وانتقال تجاربها إلى الجامعات الأخرى. لقد أسست جامعة شيراز، سنة ١٣٨٩ هـ. ش (٢٠١٠م)، فريق العمل لريادة الأعمال وبحث عن مجالات العمل الجديدة في السوق و أخيراً وصلت إلى تدوين منهجية فريق العمل واقترحت بتأسيس فرق العمل في أقسام اللغة العربية وآدابها في البلاد للوصول إلى مجالات توسع ريادة الأعمال في هذا الفرع.

الكلمات الرئيسية: ريادة الأعمال؛ منهجية فريق العمل؛ جامعة شيراز؛ قسم اللغة العربية وآدابها.